№ 115. Piątek 19. Maja 1865. Rok wydania 55.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Na wsparcie pogorzelców miasta Kołomyi złożyli urzędnicy obwodu Stanisławowskiego 18 zł. 50 c., wydział miasta Złoczowa 100 zł., gmina izraelicka w Monasterzyskach 40 zł., reprezentacya miasta Drohobyczy z kasy miejskiej 300 zł., urząd powiatowy w Brzeżanach, w drodze składek zebrane od rozmaitych osób 41 zł. 33 c. w. a. i pieniądze te zostały niezwłocznie odesłane na miejsce przeznaczenia.

W prezydyum magistratu miasta Lwowa złożyli na ten sam cel: Kilku gości w hotelu Langa 2 zł. 30 c., p. Antoni Kirschner, kupiec i radny m. Lwowa 15 zł., p. Anna Marya Schreiner 5 zł., JW. ks. Arcybiskup obrz. orm. Grzegorz Szymonowicz 10 zł., ks. infułat kapituły ob. orm. Kajetan Maramorosz 5 zł.. ks. kanonik kapituły ob. orm. Axentowicz 1 rubla sr. z r. 1815, ks. kanonik kapituły ob. orm. Grzegorz Romaszkan 2 zł., ks. kanonik kapituły ob. orm. Nic. Szymonowicz 2 zł., urzędnicy magistratu m. Lwowa 33 zł. 32 c., Jakób Rosner lakiernik 20 c., hrabina Olimpia Grabowska 15 zł., p. J. S. urzędnik c. k. Namiestnictwa 2 zł., razem 91 zł. 82 c. i jeden rubel srebrny. — Nadto rada gminy miasta Lwowa na posiedzeniu odbytem dnia 18. b. m. uchwaliła udzielić pogorzelcom Kołomyi z funduszów gminy wsparcie w sumie 1000 (tysiąc) zł. w. a.

Wiedeń, 16go maja. Dnia dzisiejszego wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany VIII. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Ten zeszyt zawiera:

Nr. 28. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 2. maja 1865, którem ogłoszony został wykaz monet wybitych w mennicach na mocy najwyższego patentu z d. 19. września 1857 w peryodzie administracyjnym 1864 to jest od 1go listopada 1863 do końca grudnia 1864.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 13. maja b. r. raczył najmiłościwiej nadać srebrny krzyż zasługi nadstrażnikowi finansowemu Ignacemu *Booss* w Strzeliskach, w Galicyi, za uratowanie człowieka z niebezpieczeństwa utraty życia.

Na mocy najwyższych patentów z 21. marca 1818 i 23. grudnia 1859 odbędzie się dnia 1. czerwca r. b. o godzinie 10. przed południem w przeznaczonym na to lokalu gmachu bankowego 419ste i 420ste losowanie dawniejszego długu państwa.

Zaraz potem nastąpi 27. losowanie seryi pożyczki loteryjnej z r. 1839, tudzież 6ste losowanie pożyczki loteryjnej z r. 1864 przez wyciągnięcie oznaczonej podług planu liczby seryi i wygrywających numerów zawartych w tych seryach asygnacyi.

Część nieurzędowa.

Lwów, 19. maja.

Na przedwczorajszem posiedzeniu *izby deputowanych Rady państwa* uchwalony został stanowczo przy trzecim odczytaniu projekt ustawy względem *siedmiogrodzkiej kolei żelaznej.* Potem załatwiono jeszcze kilka petycyi i na tem skończyło się posiedzenie.

Nowy powszechny traktat związku celnego został — jak donoszą z Berlina — podpisany na dnia 16. b. m. przez pełnomocników wszystkich państw związkowych.

Komisya budżetowa *pruskiej* izby deputowanych załatwiła już *budżet wojskowy* na rok 1865 i postanowiła przyzwolić 32,572.247 talarów, zatem o 384.567 tal. więcej, niż w roku 1864. Koszta reorganizacyi w sumie 6,892.725 tal. zostały wykreślone. Wszystkie odnoszące się do tego wnioski jeneralnego sprawozdawcy zostały przyjęte.

Telegramy *akwisgrańskie* donoszą o radośnem uniesieniu, z jakiem przyjmowano tam Króla pruskiego i Królowę. Ze strony mocarstw sąsiednich witali Króla: holenderski jenerał *Knop*, i delegaci belgijscy *Lüsemaus* gubernator z Lüttich i jenerał-porucznik *Fleury-Duray.* Z Francyi nie było jeszcze żadnego reprezentanta, ale podług nowszych wiadomości delegowany został na powitanie Króla francuski marszałek *Forey.*

Dzienniki podają teraz bliższe szczegóły o przyjęciu, jakiego w Turynie doznała komplanacya, przez p. Vegezzi w Rzymie zawarta, względem obsadzenia biskupstw we Włoszech. Król Wiktor Emanuel i jen. Lamarmora mają stać silnie przy ugodzie z Rzymem. Silnie zaś oponują przeciwko rozległym żądaniom kuryi rzymskiej ministrowie Lanza, Jacini, Natoli i Torelli. Gabinet tuilleryjski przemawia mocno za zgodą w nadziei, iż zgoda na polu kościelnem ułatwi zgodę na polu politycznem. Powszechna augsburska gazeta donosi, iż p. Drouin de Lhuys z polecenia cesarzowej wystosować miał w dniu 11. maja depeszę do posła francuskiego w Florencyi, z poleceniem powinszowania Królowi negocyacyj z Papieżem i ustalenia go w zdaniu przeciwnem opinii ministrów jego i doradzców.

Król Wiktor Emanuel zagrozić miał abdykacyą. na przypadek gdyby ugoda z Rzymem do skutku nie przyszła. Z jednej strony piszą, iż przed odjazdem Króla do Florencyi nic pod tym względem jeszcze nie postanowiono; Frankfurcka zaś gazeta pocztowa donosi, iż ratyfikacya ugody między Papieżem a Królem Wiktorem Emanuelem zawartej, w Turynie już postanowiona została. Wiadomość ta zdaje się przedwczesna, lubo nic pewnego pod tym względem dziś jeszcze powiedzieć nie można. W każdym razie pewna jest rzeczą, że negocyacye nie stoją tak źle, jak to niektóre dzienniki włoskie wmówić się starają. Właśnie zaś usilne to staranie dowodzi, iż rządowi Wiktora Emanuela grożą wielkie niebezpieczeństwa z powodu dotychczasowej jego polityki.

Dnia 14. b. m. zrana odbyło się we Florencyi poświęcenie *pomnika Dantego.* Deputacye miast, gwardyi narodowych, akademii i Towarzystw prywatnych przyczyniły się do uświetnienia tej uroczystości. Króla przyjmowano z powszechnym zapałem. Całe miasto było ozdobione chorągwiami i panowała radość powszechna.

O podróży Cesarza *Napoleona* z Algieru do Oranu donosi *Monitor*, że odbyła się yachtem „Aigle" przy najpiękniejszej pogodzie. Cesarz wylądował w porcie Oranu o godzinie 2. z południa śród salw działowych floty i fortów. Przyjęcie było świetne. Milicya, wojsko i Goumy tworzyli szpaler wzdłuż całej drogi, którą jechał Cesarz do miasta. — Jak się dowiaduje *Patrie* wysyła Sułtan Marokański nadzwyczajne poselstwo dla powitania Cesarza Napoleona. Znakomitsi obywatele Algieru odpowiedzieli na znaną już proklamacyę Cesarza adresem, w którym protestują przeciw czynionemu sobie zarzutowi fanatyzmu religijnego, stają w obronie bractw muzułmańskich, istniejących pod nazwą „Khuanów", i oświadczają, że kochają i szacują Francuzów, ale chcą, ażeby także oni ich kochali i szanowali.

Rząd angielski oświadczył w parlamencie, iż od chwili jak unia północno-amerykańska zniesie blokadę portów separatystów, tem samem zaś przestanie uważać separatystów jako stronę wojnę toczącą, inne też mocarstwa nie będą potrzebowały przyznawać separatystom tytuł mocarstwa wojnę prowadzącego. Oświadczeniem tem Anglia opuściła de facto sprawę separatystów. W dalszem następstwie rząd angielski zabroni korsarzom południowców wstęp do portów angielskich, i żaden poddany nie angielski nie będzie mógł wziąść udziału w krokach nieprzyjacielskich przeciwko unii amerykańskiej, inaczej jako rozbójnik morski uważanyby był. Francya zapewne podobnie sobie postąpi, a może się już z Anglią pod tym względzie porozumiała. Anglia postanowić miała postępować na tej drodze nawet bez współudziału Francyi.

W Grecyi zanosi się podobno na jakąś katastrofę. Nie na darmo to mocarstwa morskie wysłały znaczne siły do Pireju. Anglia wysłała 3 statki wojenne, Francya 2, Włochy 3, Austrya 1. Rząd turecki kazał także posłać 1 fregatę do dyspozycyi posła swojego w Atenach.

Z Nowego Yorku donosi telegram z 6. maja, że przygotowuje się wyprawa Flibustyerów do Mexyku. — Rząd zamierza znieść blokadę portów w Stanach południowych. Wojska południowców poddają się jedne po drugich. Jefferson Davis przybył do Yorkville w południowej Karolinie, gdzie ściga go Stoneman. Prezydent Johnson miał mowę, w której zapowiedział jak najsurowsze ukaranie przywódzców powstania. Proklamacya Johnstona która obwinia Davisa o spólnictwo w zamordowaniu Lincolna, wyznacza za pojmanie Davisa nagrodę w sumie 100.000 dolarów.

Monarchia Austryacka.

Lwów, 19. maja. Podług wiadomości telegraficznej z Kołomyi rozdał przebywający tamże adjutant Jego c. k. Apostolskiej Mości baron Föyervary dnia wczorajszego pomiędzy ubogich pogorzelców dodatkowo 1100 złr., razem przeto 5600 złr. w. a.

Wiedeń, 17. maja. *(Nowiny dworu.) Gazeta wiedeńska* pisze: „Wiadomości podane w niektórych dziennikach tutejszych o pobycie Jego Cesarzewicz. Mości *Następczyni tronu brazylskiego* i jej dostojnego małżonka hrabiego *Eu* w Anglii są tak niedokładne, że spowodowani jesteśmy podać do wiadomości następujące z najlepszych źródeł czerpane szczegóły. Zaraz za przybyciem na ziemię angielską zostali dostojni podróżni przyjęci z wielkiemi honorami, odpowiedniemi ich godności, a wkrótce potem powitali ich jak najserdeczniej Królowa Wiktorya i Książę Walii z małżonką na zamku Windsor. Na cześć dostojnych gości była na zamku Windsor wspaniała wieczerza i świetny bal, wyprawiony przez Księcia

Walii. Pożegnanie na zamku Windsor było przy odjeździe niemniej serdeczne jak przyjęcie. — Arcyksiążę *Wilhelm* powrócił tu wczoraj zrana z swojej podróży inspekcyjnej do Siedmiogrodu.

(Wiadomości bieżące.) Książę *Jabłonowski* został mianowany w miejsce barona *Poppa* członkiem angielsko-austryackiej komisyi rozpoznawczej i zastępcą jej prezydującego.

(Wykaz monet wybitych w mennicach cesarskich) od czasu zawarcia traktatu menniczego, to jest od roku 1857: *Monet srebrnych w walucie austryackiej* wybito od końca 1857 r. do końca 1864 r. ogółem 300,776.372 sztuk wartości około 184½ milionów złotych, a mianowicie 24,707.348 sztuk wartości około 37 milion. złotych w monetach związkowych i 276,069.024 sztuk wartości około 147½ milionów złotych w monetach krajowych.

Pojedynczych talarów związkowych wybito 24,705.704 sz., to jest przeszło dwa razy tyle, ile miano wybić według traktatu. Większa część z tego, a mianowicie 19,861.076 sztuk przypada na pierwszy peryod menniczy 1857 do 1862, w ciągu którego Austrya miała wybić według traktatu menniczego tylko 8,851.104 sztuk.

Ale i w dwóch ostatnich latach 1863 i 1864 mennice austryackie dostarczyły daleko większą ilość talarów związkowych jak tego wymagał traktat, a mianowicie 4,841.340 sztuk.

Oprócz monet srebrnych związkowych i krajowych wybito jeszcze 18,661.002 sztuk srebrnej monety zdawkowej po 10 i 5 kr. w wartości około 1½ miliona złotych.

Nadto dostarczyły mennice około 23 miliony złotych w tak zwanych talarach lewantyńskich.

Ogółem w ciągu ostatnich siedmiu lat do końca 1864 r. spotrzebowano w mennicach *srebra* przeszło za 208½ milionów złotych waluty austryackiej.

Monet miedzianych wybito 933.130.700 sztuk wartości około 10 milionów złotych, do czego użyto powiększej części dawnych monet miedzianych z obiegu wyjętych.

Monet złotych dostarczyły mennice cesarskie 98.807 sztuk *koron* i 792.749 sztuk *półkoron*, tudzież 11,445.170 sztuk *dukatów* pojedynczych i 133.437 sztuk dukatów poczwórnych.

Bicie koron i półkoron nie mogło rozwinąć się w sposób pierwiastkowo zamierzony; natomiast dukaty tak w kraju jak zagranicą rozchodziły się w znacznej ilości i w Księstwach Naddunajskich, w Turcyi i Egipcie, szczególniej są używane jako moneta handlowa.

(Sprawy parlamentarne.) Wydział złożony dla przedłożenia izbie opinii swojej o kwestyi względem nieustannej czynności wydziału reformy podatkowej, ukończył już swoje obrady. Wniosek pośredniczy tej treści: „Upoważnia się wydział reformy podatków stałych, ażeby prowadził dalej swoje prace także w ciągu trwania tegorocznej sesyi ściślejszej Rady państwa, a na następnej sesyi Rady państwa znowu je rozpoczął i zdał sprawę izbie“ — pozostał w mniejszości, i w końcu przyjęta została ustawa względem nieprzerwanej czynności tego wydziału aż do otwarcia przyszłej sesyi obszerniejszej Rady państwa zupełnie w tym samym układzie, jak ją uchwalił wydział reformy podatkowej. Sprawozdawcą jest znowu Dr. *Mühlfeld*.

Anglia.

Londyn, 13. maja. *(Posiedzenie parlamentu.)* Na wczorajszem posiedzeniu izby wyższej lord Schaftesbury wniósł, ażeby izba podała adres do Królowej z prośbą o polecenie komisyi, wysadzonej do zbadania sytuacyi dzieci i osób nieletnich w fabrykach używanych, ażeby się zajęła zarazem i sprawą tak zwanych szajek rolniczych. System szajek tych polega na tem, iż przedsiębiorcy a raczej przywódzcy szajek takowych, pewną liczbę chłopców i dziewcząt od rodziców w najem biorą, i dzieci te gospodarzom wiejskim do prac rolniczych znow odnajmują. Szajki te a raczej trzody składają się zwykle z 10 a czasem z 50 do 60 dzieci, pięciu lub sześcioletnich. Hr. Schaftesbury wykazał, iż przedsiębiorcy są zwykle ludźmi rozpustnymi, złego nader charakteru, z dziećmi ich dozorowi poruczonemi, srogo się obchodzą, że dziewczęta i chłopcy w szajki zagnane, znajdują się w stanie istnej niewoli, wspólne zaś pożycie kazi ich obyczaje, słowem cały system wielce jest niemoralny i zgubny.

Biskup z Lincolnu popierał wniosek powyższy, na który w imieniu rządu zgodził się lord Granville. Wniosek przeto przyjęty został.

Margrabia Westmeath zapytał się lordą kanclerza, czyli duchowny odmówić może świadectwa swego w sprawie jakiej, pod pretextem, iż to co mu wiadomo powierzone mu było na spowiedzi. Lord kanclerz odpowiedział, iż nie ulega żadnej wątpliwości, że w procesie jakim kryminalnym duchowny kościoła anglikańskiego nie ma przywileju odmówienia odpowiedzi na pytanie, jakie sędzia karny do niego wystosuje. Prawnie każden duchowny obowiązany jest dać odpowiedź na takowe pytanie, co stosuje się zarazem i do duchownych katolickich. Powodem do zapytania margrabiego Westmeath była sprawa Konstancyi Kent, która się sama oskarżyła o bratobójstwo przed kilkoma laty popełnione, w której to sprawie duchowny katolicki Wagner odmówił świadectwa z powodu, iż to co w tej sprawie wiadome mu jest, na spowiedzi powierzone mu było.

Szwajcarya.

(Wiadomości o emigracyi polskiej.) *Osts. Z.* donosi: Pomiędzy emigracyą polską bawiącą w Szwajcaryi, rozeszła się raptem pogłoska, że rząd francuzki postanowił utworzyć legion zagraniczny. Liczni wychodźcy bawiący w mieście Frauenfeld i jego okolicach powiadali nawet, że otrzymali od swych dawnych przywódców powstańczych bezpośrednie rozkazy bezzwłocznego udania się do Strasburga, ażeby się dać tam zwerbować. Opuścili oni przeto warsztaty, w których pracowali, i udali się do pomienionego miasta. Pogłoska ta szerzona była z taką gorliwością, że niektórzy wychdźcy pobiegli nawet do sąsiednich wiosek, ażeby oderwać tam swych kolegów od pracy i zabrać z sobą. W ciągu kilku dni 10 wychodźców opuściło Frauenfeld i jego okolice. Z innych także miejscowości, znaczna liczba wychodźców udała się do Strasburga, a wielu innych idzie za ich przykładem. Wielkie jest zdziwienie i niezadowolenie tych, którzy dali wychodźcom zatrudnienie, i których naraz opuścili robotnicy, na których z pewnością liczyli, i obawiać się należy, że okoliczność ta utrudni umieszczenie w Szwajcaryi tych polaków, którzy szukają zatrudnienia. Co się tyczy pogłoski o utworzeniu francuzkiej legii zagranicznej, same nawet pisma emigracyjne powątpiewają o jej prawdzie i wynurzają przekonanie, że werbowanie wychodźców w Strasburgu odbywa się w innym zupełnie celu. *Weisse Adler* ostrzega przed temi werbunkami.

Niemcy.

Berlin. *(Do procesu Polaków.)* Jak donosi *Dziennik Poznański* będą ci więźniowie polscy pierwszej seryi, którzy skazani zostali przez trybunał państwa a są oficerami landwery, stawieni przed sądem honorowym. Dotąd otrzymał tylko skazany na jednoroczny areszt w twierdzy J. Żórawski termin do stawienia się przed sądem honorowym, dwóch innych oczekuje jeszcze wezwania. Skazani z pierwszej seryi przyjęli wszyscy, z wyjątkiem dwóch lub trzech tylko, wydany na nich wyrok bez rekursu. Zostawiono im do wyboru 5 fortec, mianowicie Ehrenbreitstein, Magdebug, Weichselmünde, Grudziąż i Glatz. Do 14stu z 27 rozpoczeli już swoją karę, inni są jeszcze na urlopie. Zaprowadzone administracye zostały zniesione po największej części nawet w dobrach tych, którzy są skazani.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 14. maja. *(Wyjazd hr. Berga do Petersburga. — Ogłoszenie W. księcia Alexandra następcą tronu.)* Zapewniają, że Namiestnik hrabia Berg wyjedzie wkrótce do Petersburga na pogrzeb Następcy tronu. W sprawach polskich wkrótce zapaść mają ważne uchwały. Pod nieobecność Namiestnika ma prezydować w radzie administracyjnej Królestwa rosyjski radzca tajny i senator Fundukley zamieszkały tu od wielu lat i dość lubiony. Nie było nigdy przykładu ani za Paszkiewicza, ani w czasach późniejszych aby takie zastępstwo, chociażby tylko na krótko powierzono urzędnikowi cywilnemu. Manifest cesarski proklamujący Wielkiego księcia Alexandra Następcą tronu odczytano przed kilkoma dniami w kościele rosyjskim, a dziś w kościele parafialnym katolickim, w obecności Namiestnika, jeneralicyi i najwyższych urzędników.

Rosya.

(Uwagi o „Gazecie Moskiewskiej“.) *Jener. Kor. austr.* pisze: Gazeta Moskiewska nie przestaje powstawać przeciw dążnościom anexyjnym Prus. Odkrywa ciągle nowe niebezpieczeństwa grożące Rosyi przez wzrost Prus, mianowicie jako mocarstwa morskiego. Do tego wszystkiego, pisze, nie byłoby przyszło, gdyby nie polskie powstanie. Gdyby nie to chwilowe osłabienie Rosyi kwestya szlezwicko-holsztyńska byłaby jeszcze stała na tym samem stanowisku, co w roku 1846, a p. Bismark nie mógłby teraz z taka ufnością dążyć do swego celu. Czego Rosya ma się na przyszłość od Prus obawiać, można już ztąd przewidywać, że p. Bismark jedną tylko widzi przeszkodę do zawarcia przymierza niemiecko-skandynawskiego dla zamknięcia Rosyi, a tą jest: „jeszcze za wcześnie!“ i że p. Roon nie waha się mówić o możliwości nowego powstania w Polsce, ponieważ ztąd obiecuje sobie nowe dla Prus korzyści. Ministrowie pruscy mogą sobie tego życzyć, ale pewnie nie z przyjaźni dla Polaków, lecz aby znowu wygodnie przyprowadzać do skutku anexye niemieckie na wschodzie Europy. — W innym numerze występuje Gazeta Moskiewska z życzeniami bardzo mało różniącemi się od tych, które tak surowo gani Prusom. Mówi o Rusinach, klasyfikuje ich według własnej metody, i zdaje się mieć na celu nie co innego, jak anexyę Galicyi, ubolewając nad jej mieszkańcami narodowości ruskiej, których nazywa opuszczonemi dziećmi plemienia rosyjskiego. Dziennik ruski „Słowo“ użalał się niedawno, że Rusini w Rosyi i Polsce nie doznają należytej opieki w obec polskiej propagandy narodowej, i wynurzył domysł, że Rosya może dlatego tak jest obojętną względem Rusinów, iż ci pozostają w unii z kościołem rzymskim. Na to odpowiada „Gazeta Moskiewska“, że Rosya nie byłaby zdolną do takiej nietolerancyi, dała już bowiem wiele dowodów, że ani pośrednio, ani bezpośrednio nie chce sprawiać żadnego ucisku religijnego. Ale jeżeli sytuacya taka się stała, że Rusini pod rządem rosyjskim nie widzą się dostatecznie zabezpieczonymi, tedy nie zachodzi tu kwestya religijna lecz polityczna. Chcąc zbadać przyczynę złego, dość zastanowić się tylko nad językiem, w którym wychodzi „Słowo“ nad tą „łamaną ruszczyzną przekręconego rosyjskiego języka pismiennego.“ Tylko panujące między Rusinami zamącenie pojęcia czem są właściwie, jest powodem, że

ich stosunki nie mogą się polepszyć. „Powinni uznać się urzędownie tem, czem są w istocie — Rosyanami, wtedy będą mogli spodziewać się skutecznej pomocy.“

Kronika.

(Stowarzyszenie do nabywania tanich żywności.) C. k. Namiestnictwo udzieliło c. k. radzcy izby obrachunkowej Wmu. Teedorowi Kulczyckiemu pozwolenie do przedsiębrania kroków przygotowawczych celem zawiązania towarzystwa ku nabywaniu żywności po tanich cenach. Do tego towarzystwa mogą przystępywać wszyscy zamieszkali we Lwowie c. k. urzędnicy, profesorowie i oficerowie; duchowni, lekarze, rzecznicy i notaryusze; urzędnicy gminy miejskiej, jako też banku i wszystkich uprzywilejowanych towarzystw, także urzędnicy prywatni; wdowy i sieroty po wszystkich wyż wymienionych urzędnikach, nakoniec słudzy (jednak tylko jako uczestnicy rzeczonych urzędów i zakładów). Wspomniony c. k. radzca rozesłał już do wszystkich władz, urzędów i zakładów drukowane zaproszenie do przystąpienia i na konferencyę, która odbędzie się dnia 25go b. m. o godzinie 4tej z południa w sali Zakładu narodowego imienia Ossolińskich.

Stowarzyszenie to założyło sobie zadanie nabywać niezbędne dla każdego gospodarstwa domowego artykuły żywności dla swoich członków i uczestników po znacznie niższych cenach, i wyjednywać dla nich ulgi i względy u krawców, szewców, aptekarzy, w zakładach kąpielowych itp. Wypada się przeto spodziewać, że zawiązanie takiego stowarzyszenia powitają wszyscy wymienieni konsumenci z radością, i że wszyscy nie omieszkają przyczyniać się ile możności do jego ukonstytuowania.

(Stan zarazy w Petersburgu.) „Inwalid“ z 13. b. m. podaje następujący wykaz stanu zarazy w Petersburgu w dniu 10go b. m, a mianowicie: było chorych 4632, przybyło 347, wyzdrowiało 257, umarło 77, pozostało 4645.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów. 18. maja. *(Handel drzewem w Galicyi.)* Lwowska Izba handlowa i przemysłowa podaje w swojem sprawozdaniu względem taryf przewozowych na kolejach austryackich następujące szczegóły o handlu drzewem w naszym kraju:

Przy fabrykacyi drzewa nastręcza pogląd na spławianie drzewa Sanem i Wisłą do Gdańska przekonanie, że kolej Karola Ludwika na małem tylko poprzestaje, niestarając się tak gorliwie jak koleje pruskie o pomnażanie swoich artykułów transportowych, chociaż ta opieszałość jest dla niej równie a może bardziej jeszcze szkodliwą niż dla kraju.

Rzeczone spławianie drzewa miało w latach 1861. — 1863. następujący rozmiar:

W latach:	1861.		1862.		1863.	
Nazwa drzewa	Sztuk	Wartość złr. wal. austr.	Sztuk	Wartość złr. wal. austr.	Sztuk	Wartość złr. wal. austr.
Belki jodłowe	30.608	363.648	34.163	204.978	43.268	259.608
Belki sosnowe i inny materyał sosnowy	83.722	502.332	54.769	328.614	82.039	308.819
Okrąglaki sosnowe	60.220	602.200	84.800	848.000	49.120	491.200
Belki dębowe i inny materyał dębowy	12.359	123.590	26.906	269.060	23.911	242.980
Dębowe dyle, drążki i t. p. na kopy			46.800	241.680	27.120	176.335
Ogólna wartość	1,773.370 złr. wal. austr.		1,892.332 złr. wal. austr.		1,478.942 złr. wal. austr.	

Jeźli przy tym handlu drzewem weźmie się na uwagę wielkie ofiary, na jakie narażeni są przedsiębiorcy z powodu, że częstokroć podczas dłuższej posuchy nie można nawet raz do roku spławiać drzewa, i wówczas znaczne kapitały, użyte na zakupno parceli lasów, na obrobienie i wiązanie drew, nie przynoszą przedsiębiorcy przez dłuższy czas żadnych korzyści, do tego zaś w razie przezimowania drew dalsze wydatki nakładowe, a nawet przy mocnem wezbraniu wód na wiosnę zniszczenie tratew i wielkie szkody w drzewie następują; nadto jeżli się zważy, że transport daleką drogą wodną wymaga wiele czasu, a przebycie rosyjskiego terytoryum połączone jest ze znacznym kosztem i innemi kłopotami: natenczas da się ten fakt, że przedsiębiorcy handlu drzewem przenoszą przecież drogę wodną nad kolej żelazną, tylko tem wytłómaczyć, iż wysoka opłata transportu na kolei przewyższa jeszcze wszystkie owe straty czasu i pieniędzy.

Jak słychać z pewnością, chciały koleje pruskie pozyskać dla siebie cały obrót drzewem na Sanie i Wiśle przez zaprowadzenie taryfy fenikowej, t. j. $^5/_{12}$ centa od cetnara i mili, i proponowały kolei Karola Ludwika, że oddadzą jej bezpłatnie do dyspozycyi swoje wagony, jeźli tylko kolej Karola Ludwika zniży opłatę taryfową od drzewa odpowiednio temu artykułowi. Zdaje się jednak, że propozycye kolei pruskich nie znalazły przyjęcia i kolej Karola Ludwika poprzestaje na przeciętnym transporcie 159.701 cet. cł. drzewa na całej swojej przestrzeni, tracąc przewóz drzewa w wielkich ilościach przez spławianie i konkurencyę transportu kołami, którą lekceważyć niemożna, jeźli się weźmie na uwagę potrzebę drzewa opałowego dla stolicy w ilości 1,296.631 cet. cł. W interesie przeto przemysłu, który wymaga milionowego kapitału i przy obfitości drzewa w naszym kraju mógłby przybrać ogromne rozmiary, musi Izba nalegać na uchylenie drogiego transportu i żądać ustanowienia taryfy w kwocie **jednego centa** od cetnara i mili za **budulec i drzewo na materyał**, a w kwocie **pół centa** od cetnara i mili za **drzewo opałowe**, przyczem może także kolej spodziewać się znacznego powiększenia swoich dochodów.

Z produktów galicyjskich jedna tylko wódka podniosła się dość znacznie na targu wiedeńskim. Zdaje się, iż szczupłe nader dowozy większy popyt i lepsze ceny wywołały. Towar gotowy płacono po 46 c. za stopień i wiadro czyli po 92 c. garniec okowity 80⁰ Tr. Nie jest to wszakże cena, któraby mogła zachęcić do wywozu na targ wiedeński, transport bowiem jednego wiadra okowity do Wiednia kosztuje blisko 3 złr. Po strąceniu zaś takowych kosztów transportu wysełka do Wiednia bardzoby smutny rezultat wydała.

Rzepaki w wielu miejscach przepadły a wszędzie wiele bardzo ucierpiały. Ceny już zwolna podnosić się poczynają i pewno znaczniej się jeszcze podniosą, zbiór bowiem tegoroczny, według wszelkiego podobieństwa do prawdy, bardzo licho wypadnie. Wprawdzie nafta galicyjska i petroleum amerykańskie silnie zastępują użycie oleju rzepakowego, bez którego jednak całkiem obejść się nie można.

Na targach angielskich pszenica podniosła się od 1 do 2 szylingów na kwarterze, dowozy zaś z północnej Ameryki bardzo dotąd były nieznaczne. Wszakże ceny pomimo tego podwyższenia tak są nader niskie, iż o wywozie z Galicyi pomyśleć nie można.

We Francyi ceny zboża zawsze nizkie, w handlu zbożowym zupełna stagnacya. Paryż i kraj cały przepełnione ogromnemi zapasami mąki, której wyrób w młynach parowych przewyższa o wiele konsumcyę, chociaż ta dochodzi we Francyi do kolosalnych rozmiarów.

Handel wełną spoczywa dziś jak zwykle każdego roku, w przededniach jarmarków wiosennych. Popyt na sukno na ostatnim lipskim jarmarku był dość ożywiony; nadto spodziewać się można, że odbyt do Ameryki północnej znacznie się ożywi w skutek szczęśliwego ukończenia wojny domowej w Stanach Zjednoczonych. Wszystko to wróży dobre ceny na zbliżających się jarmarkach wrocławskim i berlińskim. U nas w Galicyi trudno przypuścić, żeby się ceny wełny podnieść jeszcze miały, bo ażyo na srebrze ciągle się obniżające, stoi temu na przeszkodzie.

Pokój w Ameryce północnej powinienby nam sprowadzić cokolwiek wyższe ceny nafty, spodziewać się bowiem można, iż znaczna część petroleum Stanów północnych znajdzie odbyt w Stanach południowych, z któremi dotąd handel zupełnie był przerwany. W skutek takowego zwrotu zmniejszyłyby się kolosalne dotąd dowozy petroleum do portów europejskich, a tem samem cena tego artykułu podnieśćby się powinna przynajmniej o tyle, ażeby nafta galicyjska nie musiała walczyć o prim z petroleum pensylwańskiem na targu wiedeńskim, który w ostatnich czasach przesycony bywał dowozami petroleum, co nie mało się przyczyniło do obniżenia ceny nafty galicyjskiej.

W skutek pokoju amerykańskiego ceny bawełny cofają się wstecz w znacznych poskokach, i zanosi się na większy jeszcze upadek. Nader liczni handlarze bawełny i wyrobów bawełnianych znaczne poniosą straty, które nie jedną upadłość sprowadzą.

W miesiącu kwietniu wyrobiono w Galicyi wschodniej w 338 gorzelniach 4,906.015 gradusów czyli 61.325 wiader okowity 80⁰ Tr.

Piwa wywarzono w 181 browarach 33.633 wiader.

Cukrownia w Tłumaczu nie była w ruchu w kwietniu b. r. W roku przeszłym wyrobiła w tymże miesiącu 6000 cetn. suszonych buraków.

Soli wyrobiono w warzelniach galicyjskich w miesiącu kwietniu b. r. 43.929 cetnarów. W kwietniu z. r. 46.766 cetn. W tym roku więc mniej o 2837 cetn. soli.

Ostatnia poczta.

Wiedeń, 18. maja. Najbliższe posiedzenie *izby panów* Rady państwa odbędzie się dnia 22. maja o 11. godzinie przed południem.

Berlin, 17. maja. Komisya marynarki zakończyła po wczorajszem posiedzeniu nocnem i po odbytem dziś czterogodzinnem posiedzeniu swoje obrady. Projekt ustawy został jednogłośnie odrzucony. Poprawkę *Stavenhayma* odrzucono 16 głosami przeciw 1, podobnież poprawkę *Kersta*, zaś poprawkę *Schultza* 11 głosami przeciw 6, a poprawkę *Virchowa* 9 głosami przeciw 8.

Bruxela, 17. maja. Dzisiejsza *Indep. Belge* donosi, że Król pruski nadał francuzkiemu ministrowi spraw zagranicznych p. Drouyn

de Lhuys przy sposobności ratyfikacyi traktatu handlowego order Orła czarnego (jak baron Bismark otrzymał wielki krzyż legii honorowej).

T u r y n, 16. maja. Na dzisiejszem posiedzeniu izby odczytał minister *Lanza* dekret odraczający sesyę. — Urzędowy dziennik oznajmia, że ministerstwo spraw wewnętrznych rozpocznie z dniem 21. maja swoje urzędowanie we Florencyi. Subskrypcya na nową pożyczkę naznaczona jest na 17., 18., 19. i 20. maja. Dziesiąta część subskrybowanej kwoty ma być złożna przy zapisaniu. Cenę emisyjną naznaczono na 66 franków.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. maja.

Hotel George: PP.: Hr. Baworowski Włod., z Strussowa. — Augustynowicz Bol., z Kniażego. — Petrowicz Fran., z Wołostkowa. — Wiśniewski Hen., z Dobrzan.

Hotel europejski: Hr. Łoś Karol, z Kulmatycz. — Konlowla Maciej, z Odessy.

Hotel Langa: Zaremba de Dobki Rob., c. k. porucznik, z Komorna. — Makko Alex., ces. ros kapitan, z Odessy.

Hotel angielski: Hr. Drohojewski Zygm., z Balic. — Br. Brunicki Lud., z Michałówki. — Chwistek Adam, z Witkówki. — Serwatowski Wojc., z Rajtarowic.

Hotel Mansch: Burkhard Jan, z Stanina.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. maja.

PP. Hr. Borkowski Wit., do Winniczek. — Hr. Wodzicki Kaz., do Krakowa. — Br. Kapri Wal., do Wiednia. — Byblowski Józef, do Rudenki. — Małachowski Zygm., do Krakowa. — Niezabitowski Włod., do Uherzec. — Szeliski Kaz., do Chodaczkowa. — Winnicki Kaz., do Hodynia. — Tallian Albert, c. k. porucznik, do Wiednia.

T E A T R.

Dziś (przedstawienie polskie): **„Okropne kobiety“**, komedya w 3 aktach z francuzkiego.

Jutro (przedstawienie niemieckie): **„Das erste Debüt“**, nowa komedya ze spiewami w 1 akcie, poczem po raz pierwszy: **„Glückliche Flitterwochen“**, oder: **„Wer hat's gesagt?“** nowa komedya w 1 akcie; nastąpi po raz pierwszy: **„Process um einen Kuss“**, nowa komedya w 1 akcie; na zakończenie: **„Bei Wasser und Brod“**, nowa komedya ze spiewami w 1 akcie. Występ gościnny p. Otylii Genée.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. maja 1865.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	'''				
7. god. zrana	328.15	+ 11.4	65.6	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	328.40	+ 18.0	38.1	„ mi.	„
10. god. wiecz.	328.71	+ 13.3	62 1	„ sł.	„

Kurs Lwowski.

Dnia 18 maja

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	w. a. austr.	5	13½	5	18
Dukat cesarski	„ „	5	16	5	19½
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	89	9	06½
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	70	1	73
„ papierowy rosyjski	„ „	1	43	1	45
Talar pruski	„ „	1	6.½	1	63
Polski kurant i pięciozłotówka	„	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	70	21	70	83
„ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	73	71	74	38
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	74	13	74	73
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	75	88	76	43
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	211	25	214	—

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 18. maja

	złr.	kr.
5% Metaliki	71	40
5% pożyczka narodowa	76	30
Losy z 1860 roku	93	30
Akcye banku wiedeńskiego	803	—
„ „ kredytowego	183	50
Londyn, 10 funtów szterlingów	109	40
Srebro	107	75
Dukat pojedyńczy	5	19

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 16. maja.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	67.50	67.60
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	98.—	98 50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	76 40	76 60
od kwiet. do paźd. po 5%	76.40	76 60
Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach	81.60	81.80
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	71.45	71 55
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	71.45	71.55
dtto. po 4½%	63 70	63.90
dtto. „ 4%	56 25	56.75
dtto. „ 3%	42 25	42 75
dtto. „ 2½%	35.—	37.—
dtto. „ 1%	14.10	14.20
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	158.—	158.50
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	154 50	155 —
Przez. do wyl. z r. 1854	88.—	88 50
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	93.85	93.95
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	96.90	97.10
Pożyczka z r. 1864 (z premią) po 100 złr.	88 90	89.—
Renty Como po 42 lir. aust.	17.75	18.25
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	66.50	67.50
„ „ „ 4½%	63.—	63.50
„ „ „ 4%	55.50	56.—
„ „ „ 3½%	48.50	49.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ „ „ 2½%	57.—	58.—
„ „ „ 2¼%	51.—	52.—
„ „ „ 2%	47.50	48.—
„ „ „ 1½%	40.—	40.50
dtto. z procent. za granicą „ 5%	71.50	72.—
„ „ „ 4½%	67.25	67.75
„ „ „ 4%	60.—	60.50
B. Krajów koronnych.		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	88.50	89.50
Wyż. Aust.	87.50	88.50
Salcburg	91.—	92.—
Czech	92.—	92.50
Morawii	85.—	86.—
Szląska	90.—	91.—
Styryi	88.50	89.50
Tyrolu	—.—	—.—

	pien.	towar.
Obl. ind. po 5proc. za 100 zł.: Kar., Krainy i Wyb.	88.50	92.—
Węgier	75 10	75.60
Banatu Tem.	73 —	73.75
Kroacyi i Slawonii	74 50	75.50
Galicyi	74.—	74 40
Siedmiogrodu	71.—	71 50
Bukowina	71.—	71 50
Z klauzulą wylos. w r. 1867	71.50	71.60
Banat Temesz.	71.30	71.50
Lomb. wen. poż. z r. 1859	93.—	94.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ „ „ 4%	57.—	57.50
„ „ „ 3½%	—.—	—.—
Dług Salcburga „ 3%	57.—	57.50
„ „ „ 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	28.25	28.75
„ „ „ 1¾%	—.—	—.—
2. Stan oblig. domestykaln.		
Po 3% za 100 zł.	—.—	—.—
„ 2½% „ 100 „	—.—	—.—
„ 2¼% „ 100 „	—.—	—.—
„ 2% „ 100 „	—.—	—.—
„ 1¾% „ 100 „	—.—	—.—
3. Akcye. (Za sztukę.)		
Banku narodowego	806.—	808.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	185.30	185 50
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	594.—	595.—
Banku anglo-austryackiego na 200 złr. (20 ft. ster.) z wpłatą 30%	78 50	79.—
Póln. kol. po 1000 zł. m. k.	1833.—	1835.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	190.50	190.70
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł.	235.50	236.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	135.—	135.50
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	215.—	215.50
Lwowsko-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.) z wpłatą 35%	59.50	60.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	168.50	169.—
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	123 —	123 40
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—

	pien.	towar
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	—.—	—.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	700.—	705.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł m. k.	258.—	260.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	190.—	195.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	143 50	144 50
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	488.—	490.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	232.—	233.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	400.—	405.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	266.—	268.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	358.—	362.—
4. Listy zastawne. (za 100 zł.)		
Banku narod. w m. k.: 6let. z r. 1857 po 5%	—.—	—.—
10let. „ 1857 po 5%	102.75	103.25
przeznaczone do los. po 5%	92.90	93 10
Banku narod. w w. a.: na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	88.40	88.60
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	70.—	71.—
Węgier. Towar. ziemskie po 5%	81.80	82.—
5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97 50	98.—
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	85.—	86.—
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	78.95	79.25
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	112.25	112.75
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	107.75	108.25
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	87.—	87.30
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	79.—	79.50
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	88.—	88.50
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	76.—	77.—
Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.	95.50	96.—

	pien.	towar.
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	95.50	96.50
Lloyda za 100 zł.	90.—	91.—
6. Losy. (za sztukę.)		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	126.—	126.20
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	86.—	86.50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	115.—	116.—
„ „ po 50 zł. m. k.	48.75	49.25
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	26 50	27.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	112.50	113.—
Salma „ 40 „ „	31.—	31.50
Palfiego „ 40 „ „	27.—	27.50
Clarego „ 40 „ „	26.75	27.25
St. Genois „ 40 „ „	27.—	27.50
Windischgrätza 20 zł. „	17.—	17.50
Waldsteina 20 „	19.50	20.—
Keglevicha 10 „	13.20	13 50
Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa	12.—	12.30
Weksle. (Na 3 miesiące.)		
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	91.40	91 50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	91 50	91 50
Genua za 100 lir. piem.	—.—	43 25
Hamburg za 100 M. B.	81.30	81 40
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	43 25
Londyn za 10 ft. szt.	109.30	109 40
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	43 20	43.30
Marsylia za 100 fr.	43 40	43.45
Paryż za 100 fr.	43.45	43 50
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po okazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—
Kurs złota.		
Dukaty ces. men.	5.19	5.20
dtto. pełnej wagi	5.19	5.19
Korona	—.—	—.—
20frankówka	8 74	8.75
Rosyjski imperyał	8 95	8 98
Talar związkowy	1.61	1.62
Srebro	107.50	107 75
Kurs korony w c. k. kasach	13zł.	50c.

Odpowiedzialny Redaktor Adolf Łudyński.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.